

Llegenda del Salt de la Núvia

Figaró-Montmany

Ubicació

Comarca:	Vallès Oriental
Lloc/Adreça:	Puiggraciós
Emplaçament	Pla de la Batalla. Carena sota la Roca Centella. Actualment hi ha una torre de guaita.

Coordenades:

Latitud:	41.7152
Longitud:	2.31305
UTM Est (X):	442855
UTM Nord (Y):	4618384

Classificació

Número de fitxa	08134-73
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Tradició oral
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani
Segle	VII-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Poc coneguda
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Simbòlic
Titularitat	Pública

Fitxes associades:

[Llegenda de la campana de Sant Cristòfol de Monteugues](#)

Autoria de la fitxa	Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa:	dl., 31/01/2005 - 00:00

Descripció

Segons Maria de Bell-lloch o Maria del Pilar Maspons i Labrós hi ha una llegenda ambientada a Puiggraciós. Diu que una vegada en un mas d'allà prop d'una ermita on es venerava una verge anomenada de Puiggraciós hi vivia un marit i muller molt acomodats que eren ben devots d'aquella verge i que s'hagueren pogut dir del tot feliços si Déu els hagués acordat tindre fills. Un dia estant la muller una nit tota sola planyent-se va acollir una pobra captaire, a la que va oferir sopar, cambra i llit. Al arribar el marit, sospitant quelcom anormal, trobà que de la cambra de la captaire sortien resplendors i cantúries. L'esposa i els veïns comparegueren meravellats i esporuguits tement que seria art de bruixeria. Quan l'endemà la mestressa, es decidí entrar a la cambra la trobà buida, però va sentir unes paraules que li deien que, en pagament de l'hospitalitat concedida a la pobra hauria de mercè un fill. Ella no va tenir gens de dubte de que devia aquell favor a la verge de Puiggraciós i així va ser com plorant de goig se'n anà un matí dret a l'ermita descalça i amb un ciri, i arribada, s'agenollà davant la imatge de la Mare de Déu i li digué: Verge sobirana de Puiggraciós, que quan jo plorava dins de la masia, em vares prometre un tresor preciós, que serà la glòria de l'ànima mia, vos dono gràcies i vos lo encomano, vullau amparar-lo sempre nit i dia, que li feu de mare si jo em moro demano, que si a gran arriba per vós sola sia. Nasqué una noia que fou bellíssima que els seus pares consentien molt. La noia només obria els llavis per cantar una pregària-cançó per la seva mare. Una nit la mestressa del mas es va sentir molt malalta i va morir. A la noia, la Maria, aviat li van sortir pretendents que ella omitia. Però un dia arribà prop del mas una comitiva de joves que, tot caçant es dirifien a Sant Miquel del Fai, on hi havia el fill de comte entre ells. En aquest punt les versions de la llegenda varien. Per unes la noi s'enamorà del fill del comte; per altres van ser el seu pare i altres parents que l'obligaren a casar-se ja que ella es sentia votada a la Mare de Dñeu. Les esposalles s'havien de celebrar a la Capella de Puiggraciós. La comitiva puja del vell mas dels Olivers i segons la versió, puja per diferents camins la del nuvi i la de la núvia. En aquell moment s'esdevingué que en un dels revolts les comitives es trovaren; en aquell instant el cavall que portava la núvia va llançar-se costa avall; es veu que el cavall arribà damunt un torrent prop l'església de Bigues d'on va saltar. De la núvia i el cavall no se'n va veure mai més rastre enlloc, sols allà on havia caigut el cavall damunt d'una roca, can veure marcades les potes i el lloc es coneix com el Salt de la Núvia.

Història

Francesc Maspons i Labrós afirma que una llegenda semblant es troba a Baden-Baden titulada el salt del comte. Ell la publica a la seva obra Tradicions del Vallès del 1951 i també va fer un breu resum de la llegenda a l'acta de l'excursió col·lectiva a Puiggraciós. D'igual tradició es troba a la província de Tarragona, al castell de Ciurana el lloc conegut com el Salt de la Reina Mora; i el mateix a Mallorca. Mossèn Ernest Ros prenent la poesia de Maria de Bell-lloch va explicar la llegenda del Sant de la Núvia en el programa de festa major de la Garriga al 1931. Diu que la llegenda es troba en forma anàloga a la província de Lleida on el protagonista és un cabdill àrab i argumentant que aquestes llegendes tenen un origen oriental on el cavall té un paper important que recorda els cavalls alats dels contes àrabs. També Valeri Serra i Boldú publica la narració de La Verge de Puiggraciós i lo salt de la núvia al llibre Culte Popular a la mare de Déu, publicat a Lleida el 1903. Crològicament és difícil determinar l'origen d'aquesta llegenda, per alguns autors aquesta presenta clares influències àrabs (VII dC) mentre que per altres podria ser molt més moderna, fins i tot associada al romanticisme i les corrents de finals del segle XIX i inicis del XX.

Bibliografia

OLIVER, J. 2000. Història de Figaró-Montmany. Vol. 1: Figaró abans de ser-ho, Ajuntament de Figaró-Montmany. MAURI, J. 1952. Història del Santuari de la Mare de Déu de Puiggraciós. Barcelona. MASPONS, M.P. 1881. Llegendes Catalanes. Barcelona. p. 97 i ss.

